

Tutkimusosio

Julkaistavissa 8.1.2021

Vain joka kymmenes uskoo palvelujen saatavuuden ja laadun paranevan uusien hyvinvointialueiden perustamisen myötä

Vain joka kymmenes suomalainen uskoo sosiaali-, terveys- ja pelastuspalvelujen saatavuuden ja laadun paranevan kotikunnassaan hyvinvointialueiden perustamisen myötä. Tämä käy ilmi KAKS – Kunnallissalan kehittämissätiön kyselytutkimuksesta. Erimielisyys kansan keskuudessa koskee lähinnä sitä, säilyvätkö palvelut ennallaan vai heikkenevätkö ne.

Merkille pantavaa on, että arviot sekä palvelujen saatavuuden että laadun muutoksista ovat hyvin samanlaiset, asteikko on yhtenevä. Se kuvastaa aiemmista tutkimuksista saatua näyttöä siitä, että kansalaisten mielestä palveluja pidetään hyvänä, jos ne ovat saatavilla.

Eniten huolissaan ollaan terveyspalveluista. Kaksi viidestä arvioi niiden saatavuuden (40 %) ja laadun (38 %) heikkenevän. Joka kolmas (33 %) uskoo, että muutoksia ei tapahdu ja joka kymmenes uskoo palvelujen parantumiseen nykyisestä. Joka kuudes (16 %) ei osaa arvioida asiaa.

Sosiaalipalvelujen osalta reilu kolmannes uskoo niiden saatavuuden, saavutettavuuden (36 %) ja laadun (35 %) heikkenevän. Joka kolmas (33 %) suomalainen arvioi sekä laadun että saatavuuden pysyvän nykytasolla. Joka kymmenes uskoo molempien paranemiseen. Viidennes vastaajista ei osaa ottaa kantaa kummankaan asian osalta kumpaankaan suuntaan.

Pelastuspalvelujen osalta arviot ovat muita hieman myönteisemmät. Reilut kaksi viidestä (42 %) uskoo palvelujen saavutettavuuden ja laadun säilyvän nykyisellään. Joka kymmenes arvioi niiden paranevan. Heikennyksiin molempien osalta uskoo vajaa kolmannes (29 %). Joka viides ei osaa sanoa.

Kuntatyypillä on yhteyttä näkemyksiin etenkin kysyttäessä näkemyksiä muutoksista sote-palvelujen saatavuudessa ja laadussa. Taajaan asutuissa ja maaseutumaisissa kunnissa ollaan jokseenkin vakuuttuneita, että terveyspalvelujen saatavuus ja laatu heikkenevät nykyisestä. Näkemykset ovat pessimistissävytteisiä myös kysyttäessä sosiaalipalvelujen kehityksestä kotikunnassa. Muutoin pessimistisiä ovat erityisesti yrittäjät ja työttömät. Naiset ovat kaikissa arvioissaan miehiä kriittisempiä.

Arviot kaikkien palvelujen kehityksestä ovat sitä myönteisempiä, mitä varmempana pitää omaa äänestämistään. Kaikkein nuorimpien (18–30-vuotiaat) usko palvelujen parantumiseen on kaksinkertainen keskivertovastaajan nähden.

Puoluekanta on yhteydessä näkemyksiin sote-uudistuksen seurauksista. SDP:n ja vihreiden kannattajat suhtautuvat keskimäärää optimistisemmin. Kuitenkin heistäkin korkeimmillaan vain vajaa neljännos arvioi minkään palvelujen saatavuuden tai laadun parantuvan. Keskustan ja vasemmistoliiton kannattajat suhtautuvat palvelujen kehitykseen hieman varauksellisemmin kuin SDP:n ja vihreiden tukijat.

Perussuomalaisten ja kokoomuksen kannattajat suhtautuvat sote-uudistuksen seurauksiin selvästi keskimäärää pessimistisemmin. Enemmistö perussuomalaisten tukijoista ennakoi ainakin terveys- ja sosiaalipalvelujen kehittyvän kotikunnassa heikompaan suuntaan.

Tutkimuksen taustatiedot

Sosiaali- ja terveydenhuollon (sote) sekä pelastustoimen tehtävät siirretään kunnilta ja kuntayhtymiltä perustettaville uusille hyvinvointialueille (maakunnille) vuoden 2023 alussa (sote-uudistus). Hyvinvointialueiden rahoitus perustuu suurelta pääosin valtion rahoitukseen, osin asiakas- ja käyttömaksuihin.

Vastaajat ottivat tutkimuksessa kantaa siihen, miten uskovat sosiaali- ja terveystalveluiden sekä pelastustalvelujen saatavuuden ja laadun muuttuvan omassa asuinkunnassa, kun uusi sote-ratkaisu toteutuu. Kysymyksenasettelut kuuluivat seuraavasti.

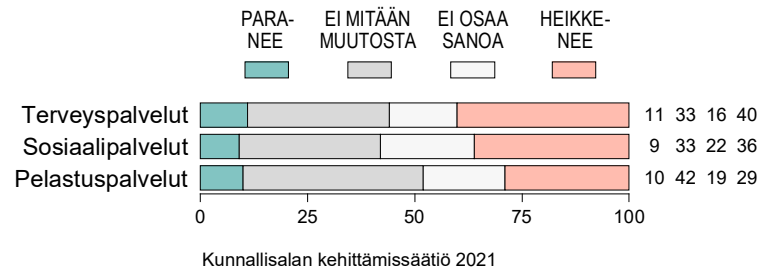
”Miten arvioit sosiaali- ja terveystalveluiden sekä pelastustalveluiden saatavuuden ja saavutettavuuden muuttuvan asuinkunnassasi, kun tämä uusi sote-ratkaisu toteutuu?”

”Miten arvioit sosiaali- ja terveystalveluiden sekä pelastustalvelujen laadun muuttuvan asuinkunnassasi, kun tämä uusi sote-ratkaisu toteutuu?”

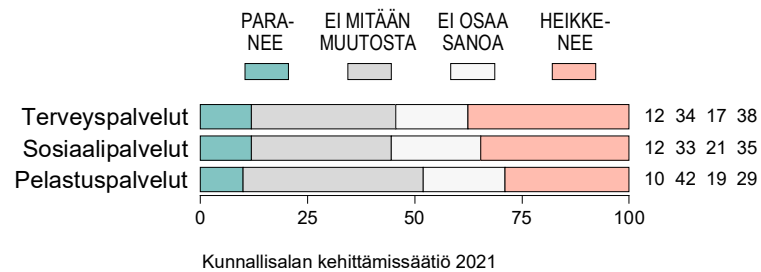
KAKS- Kunnallissalan kehittämissäätiön tutkimuksen toteutti Kantar TNS Oy. Tutkimusaineisto on koottu Gallup Kanavalla 26.11-1.12.2021. Haastatteluja tehtiin yhteensä 1.014. Vastaajat edustavat maamme 18–79 vuotta täyttänyttä väestöä Ahvenanmaata lukuun ottamatta. Tutkimuksen tulosten virhemarginaali on koko aineiston tasolla suurimmillaan vajaat kolme prosenttiyksikköä suuntaansa.

Lisätietoja: Asiamies Antti Mykkänen, 0400 570 087.

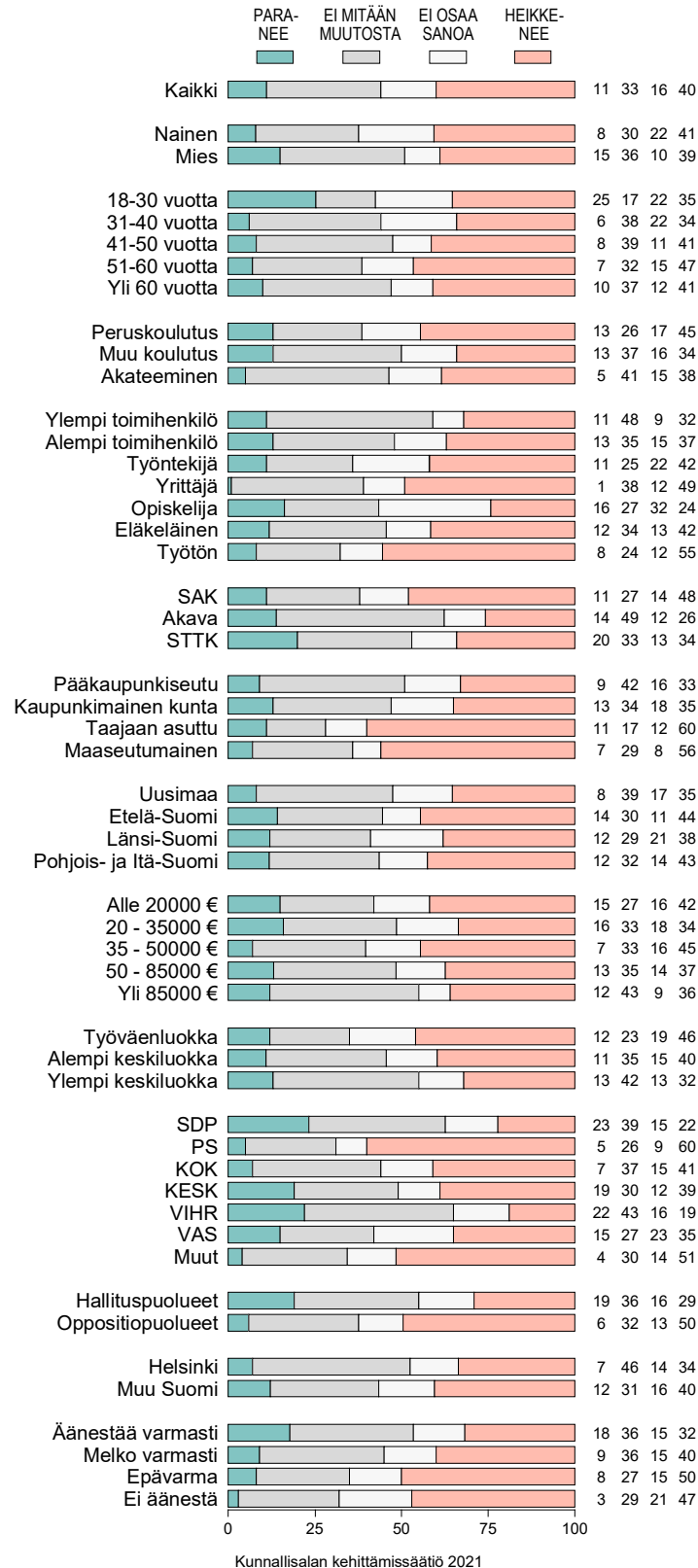
Kuvio 1a. MITEN ARVIOI SOSIAALI- JA TERVEYSPALVELUIDEN SEKÄ PELASTUSPALVELUIDEN SAATAVUUDEN JA SAAVUTETTAVUUDEN MUUTTUVAN ASUINKUNNASSAAN, KUN UUSI SOTE-RATKAISU TOTEUTUU (%).

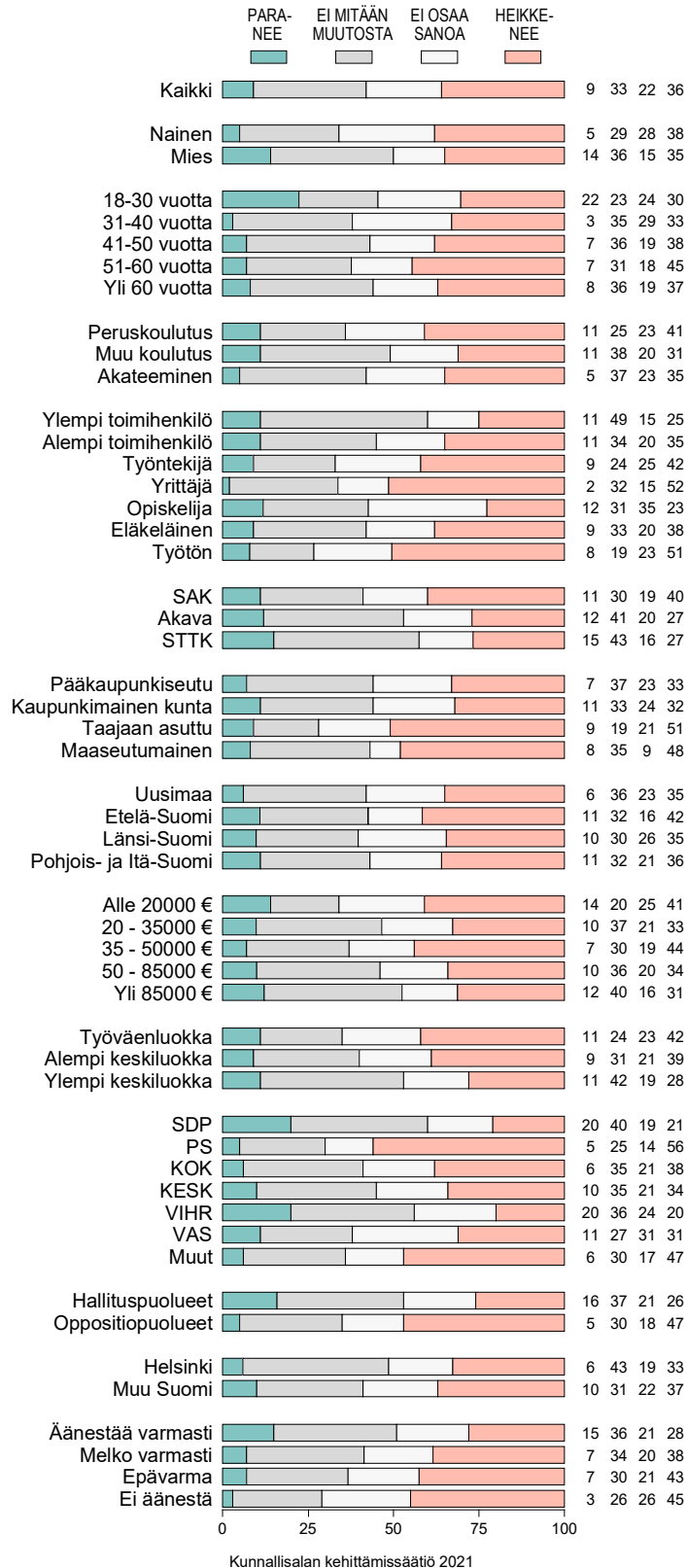
Kuvio 1b. MITEN ARVIOI SOSIAALI- JA TERVEYSPALVELUIDEN SEKÄ PELASTUSPALVELUIDEN LAADUN MUUTTUVAN ASUINKUNNASSAAN, KUN UUSI SOTE-RATKAISU TOTEUTUU (%).

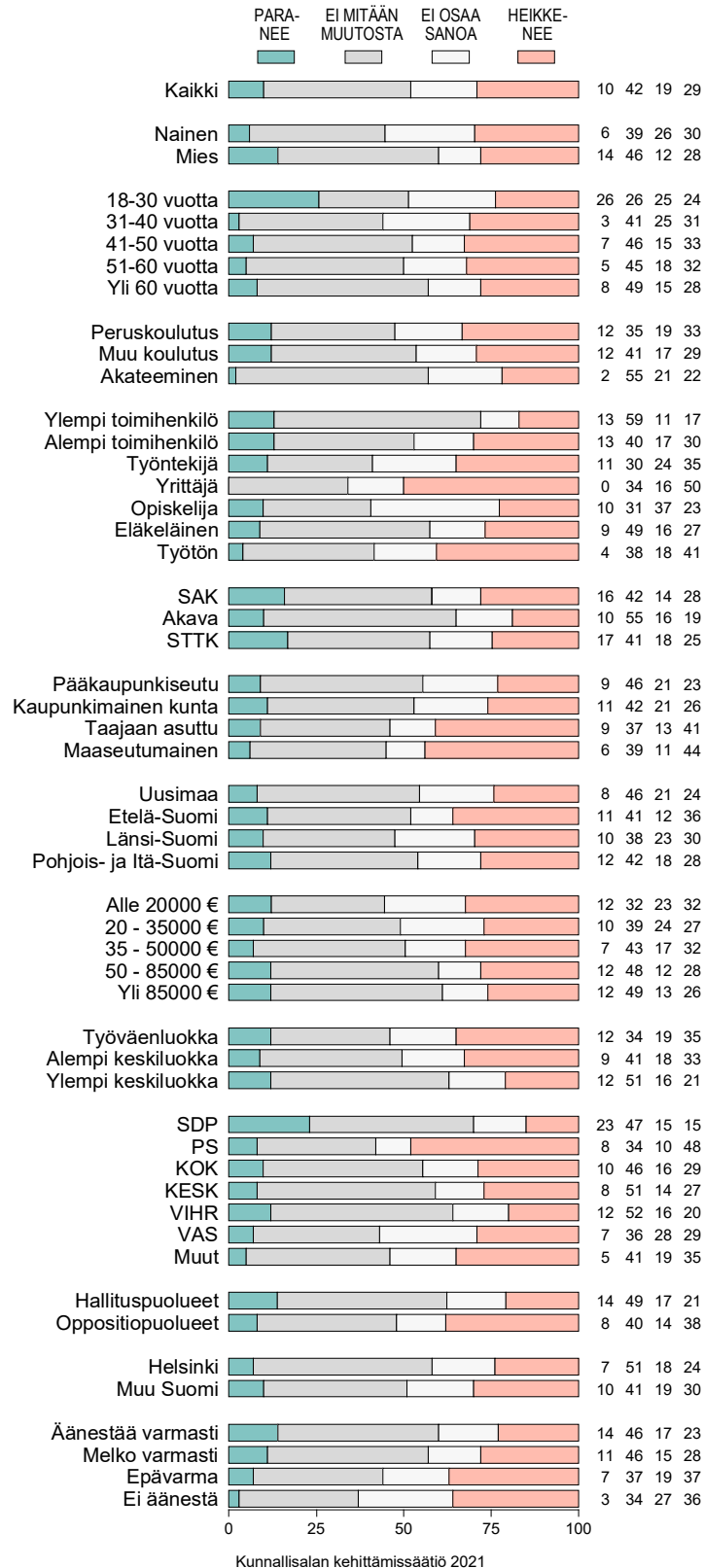
Kuvio 1a-1. MITEN ARVIOI PALVELUIDEN SAATAVUUDEN JA SAAVUTETTAVUUDEN MUUTTUVAN ASUINKUNNASSAAN SOTE-RATKAISUN TOTEUDUTTUA: TERVEYSPALVELUT (%)

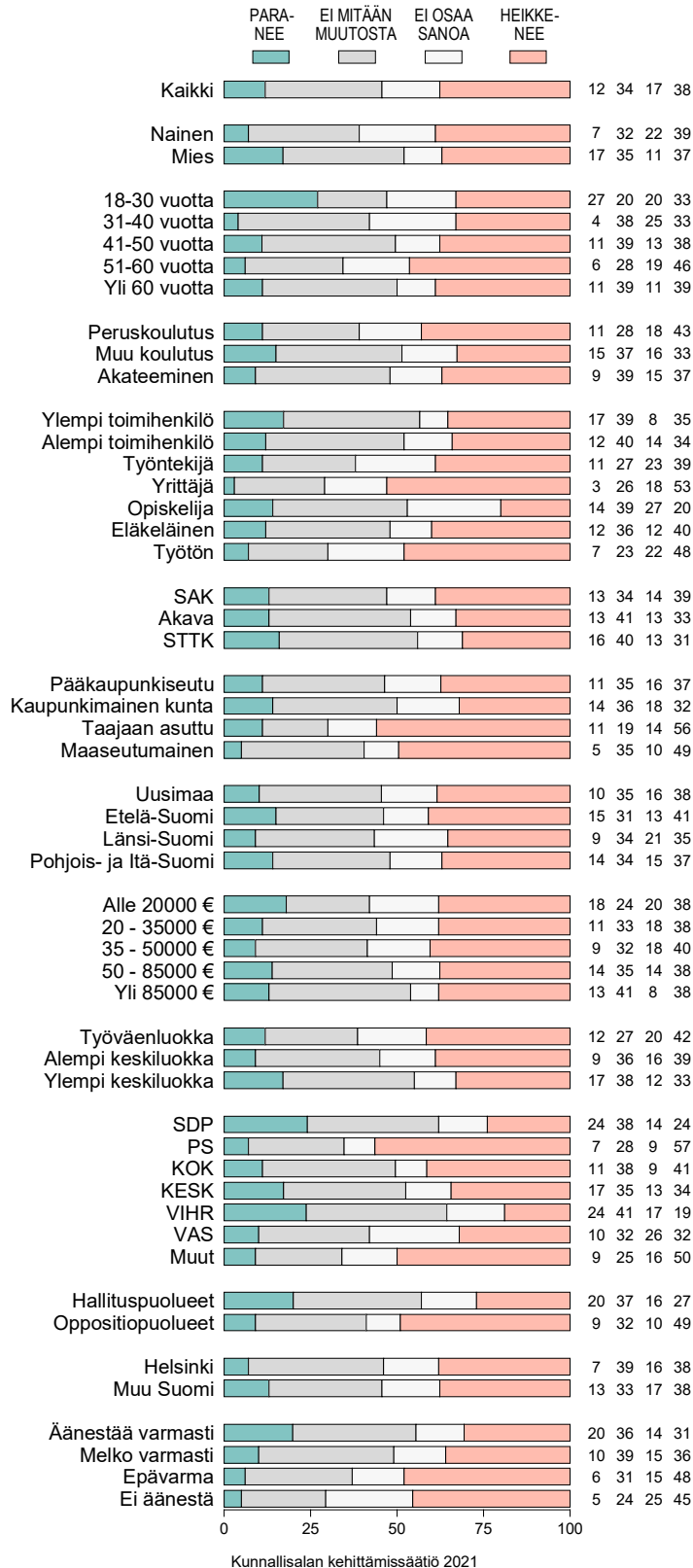
Kuvio 1a-2. MITEN ARVIOI PALVELUIDEN SAATAVUUDEN JA SAAVUTETTAVUUDEN MUUTTUVAN ASUINKUNNASSAAN SOTE-RATKAISUN TOTEUDUTTUA: SOSIAALIPALVELUT (%).

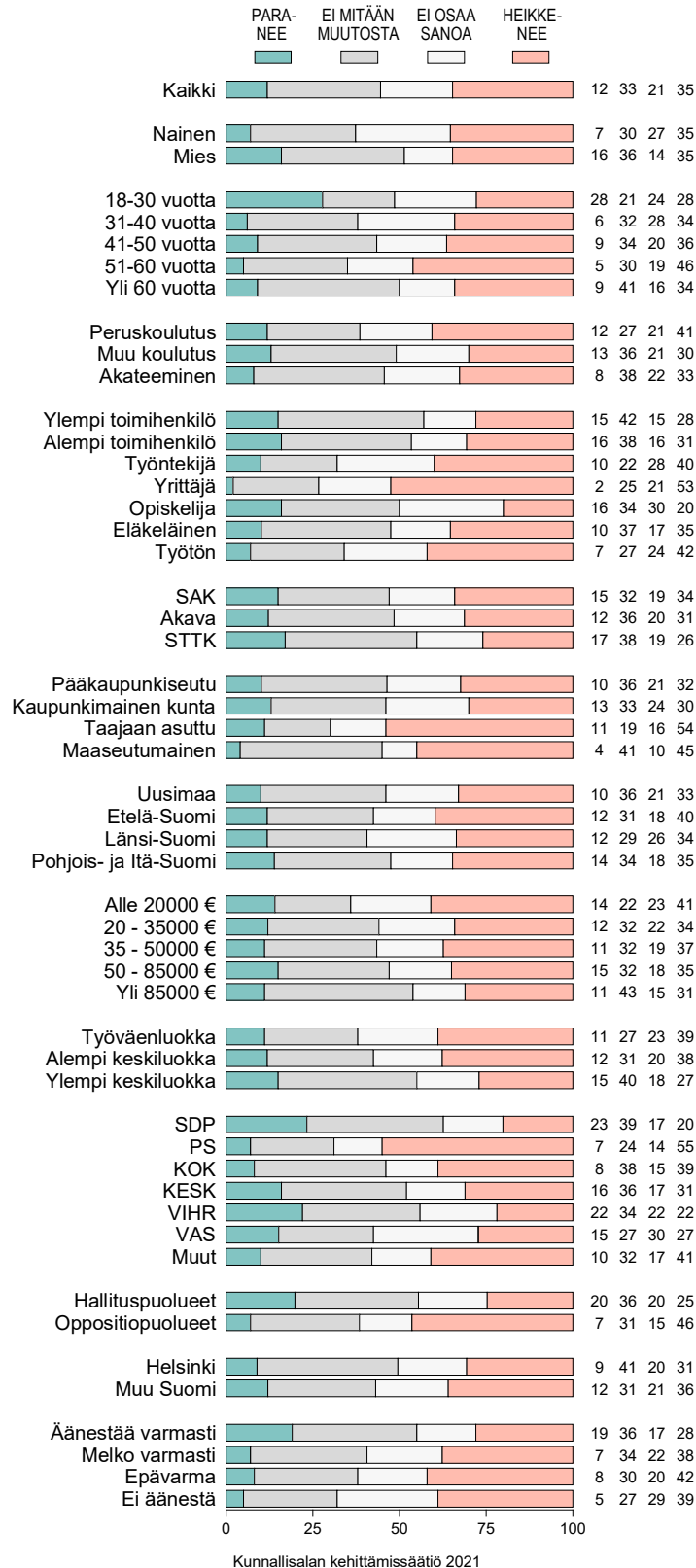
Kuvio 1a-3. MITEN ARVIOI PALVELUIDEN SAATAVUUDEN JA SAAVUTETTAVUUDEN MUUTTUVAN ASUINKUNNASSAAN SOTE-RATKAISUN TOTEUDUTTUA: PELASTUSPALVELUT (%).

Kuvio 1b-1. MITEN ARVIOI PALVELUIDEN LAADUN MUUTTUVAN ASUINKUNNASSAAN SOTE-RATKAISUN TOTEUDUTTUA: TERVEYSPALVELUT (%).

Kuvio 1b-2. MITEN ARVIOI PALVELUIDEN LAADUN MUUTTUVAN ASUINKUNNASSAAN SOTE-RATKAISUN TOTEUDUTTUA: SOSIAALIPALVELUT (%).

Kuvio 1b-3. MITEN ARVIOI PALVELUIDEN LAADUN MUUTTUVAN ASUINKUNNASSAAN SOTE-RATKAISUN TOTEUDUTTUA: PELASTUSPALVELUT (%).

